

Διεθνές Συνέδριο για την Εικαστική Πορεία προς τις Πρέσπες

Τόμ. 1, Αρ. 1 (2008)

Διεθνές Συνέδριο για την Εικαστική Πορεία προς τις Πρέσπες 2008

Εικαστική Πορεία προς τις Πρέσπες 2008
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Για μια περιφέρεια με γεωγραφική κι όχι
πολιτισμική απόσταση

Πηνελόπη Πετσίνη

doi: [10.12681/visualmarch.3038](https://doi.org/10.12681/visualmarch.3038)

Για μια περιφέρεια με γεωγραφική κι όχι πολιτισμική απόσταση

Ένα βασικό χαρακτηριστικό της περιφέρειας, επισημαίνει η σύγχρονη θεωρία, είναι η δημιουργία αυτού που αποκαλείται «πολιτισμική απόσταση»: Μία απόσταση ανάμεσα στο καλλιτεχνικό αντικείμενο και στον θεατή ή αναγνώστη του, η οποία απαξιώνει κοινωνικά και ιστορικά συγκεκριμένες πρακτικές ανάγνωσης ευνοώντας την επικράτηση μιας αισθητικής «ευαισθησίας» που εμφανίζεται ως οικουμενική και διαχρονική. Η ίδια αυτή απόσταση, διαφοροποιεί και τελικά αποκόπτει το έργο τέχνης από την καθημερινή ζωή, παράγει ανιστορικά νοήματα και επιτρέπει στην αισθητική θεωρία να διατυπώνει μία σειρά από ανθρώπινες αξίες ως παγκόσμιες αξίες που υπερβαίνουν τις κοινωνικές τους συνθήκες. Δράσεις σαν την *Εικαστική Πορεία προς τις Πρέσπες* διαψεύδουν, ευτυχώς, τον παραπάνω κανόνα. Αν και –γεωγραφικά– στην περιφέρεια, το τμήμα εικαστικών και εφαρμοσμένων τεχνών στη Φλώρινα αποδεικνύει πως, όσο διατηρείται η επαφή με το σύγχρονο διάλογο και τις διανοητικές πρακτικές που αφορούν τη μελέτη του οπτικού πολιτισμού γενικά και την τέχνη ειδικότερα οι «αποστάσεις» μειώνονται σημαντικά.

Η επιλογή των Πρεσπών ως τόπο για αυτές τις πρωτογενείς εικαστικές δράσεις είναι εξαιρετικά σημαντική, κι αυτό όχι μόνο λόγω της ιδιαιτερότητας του φυσικού περιβάλλοντος (όπως διατυπώνεται ξεκάθαρα στο σκεπτικό της δράσης το περιβάλλον αντιμετωπίζεται ως τόπος «συνάντησης σύγχρονων ανθρώπων και όχι τον χαμένο παράδεισο μιας απολεσθείσας αθωότητας ή την περιοχή όπου βιώνεται το υπέροχο»), αλλά κυρίως λόγω της ιστορικότητας αυτού του τόπου. Περιπατώντας στα βουνά γύρω από τη Φλώρινα ή στις όχθες των Πρεσπών, δεν είχαμε απλά την ευκαιρία να σχηματίσουμε μια προσωπική εμπειρία της φύσης. Μπορέσαμε να συνειδητοποιήσουμε τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του τόπου μέσα από την ιστορία του, να αντιληφθούμε το τοπίο ως κείμενο, ως ένα κοινωνικό-ιστορικό ιερογλυφικό και να δούμε τελικά την καλλιτεχνική διαδικασία όχι μέσα στα στενά πλαίσια της αισθητικής ιστορίας της τέχνης αλλά ενταγμένη στο ευρύτερο πλαίσιο της Ιστορίας. Ταυτόχρονα, η επικοινωνία που αναπτύχθηκε τόσο σε σχέση με τον τόπο όσο και ανάμεσα στα μέλη της ομάδας μας επέτρεψε να δούμε το ρόλο του καλλιτέχνη, του θεωρητικού ή του εκπαιδευτικού πέρα από το σύγχρονο μοντέλο της απομόνωσης, της αδιαφορίας ή του κυνισμού. Η συγκεκριμένη δράση προτείνει στην ουσία ένα νέο επιμελητικό μοντέλο οργάνωσης, τόσο σε επίπεδο παραγωγής όσο και σε επίπεδο παρουσίασης κι ως τέτοια, βοηθά στη διαμόρφωση ενός νέου καλλιτεχνικού τοπίου –ενός τοπίου που στηρίζεται στην έννοια του δικτύου. Όλα τα παραπάνω αποτελούν μια σειρά από σημαντικές κατακτήσεις. Αυτό που μένει να κερδηθεί είναι και η ουσιαστική συσώρευση και εξέλιξή τους.

Πηνελόπη Πετοίνη